

FISKALNI SEKTOR

05

Tokom prvog kvartala 2025. godine, *javne finansije i budžet Crne Gore* obilježio je izražen porast rashoda u odnosu na isti period prethodne godine, dok su prihodi ostali na približno istom nivou. Kao rezultat, zabilježen je deficit javnog sektora od 1,02% bruto domaćeg proizvoda, dok je budžetski deficit iznosio 0,81% BDP-a.

Na strani prihoda, najizraženiji rast ostvaren je kroz porez na dodatu vrijednost (PDV), dok je najsnažniji pad zabilježen kod doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje. Rast PDV-a rezultat je povećane ekonomske aktivnosti, većeg nivoa potrošnje i investicija, kao i smanjenja obima sive ekonomije. Smanjenje prihoda od doprinosa za PIO posljedica je umanjena doprinosa zaposlenih za penzijsko osiguranje za 10,5%, što je jedna od mjera iz Fiskalne strategije Crne Gore za period 2024-2027.

S druge strane, rast rashoda najviše je bio uslovljen većim izdvajanjima za prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja, kao i rastom rashoda po osnovu kamata, koji je rezultat poskupljenja eksternih izvora finansiranja budžeta tokom prethodne dvije godine.

5.1. Javne finansije Crne Gore³⁹

Prema procjeni Ministarstva finansija, u prvom kvartalu 2025. godine ukupni *javni prihodi*⁴⁰ iznosili su 666,22 miliona eura, odnosno 8,41% procijenjenog BDP-a za 2025. godinu⁴¹ (Prilog D, tabela 12). Ostvareni ukupni javni prihodi bili su manji za 18,91 miliona eura ili 2,76% u odnosu na planirane za posmatrani period, a za 2,69 miliona eura ili 0,40% u odnosu na isti period prethodne godine. Sve stavke prihoda, osim poreza i taksi, zabilježile su smanjenje na godišnjem nivou, pri čemu je najveće smanjenje evidentirano kod doprinosa (30,44 miliona eura ili 26,50%).

U strukturi javnih prihoda dominantni su bili prihodi od poreza (77,79%), zatim prihodi od doprinosa (12,67%), dok se preostali iznos (9,54%) odnosio na prihode od naknada (4,80%), donacija (2,37%), ostalih prihoda (1,76%) i od taksi (0,61%).

³⁹ Strukturu javnih finansija Crne Gore čini budžet Crne Gore sa državnim fondovima (Fond penzijskog i invalidskog osiguranja, Fond za zdravstveno osiguranje, Fond za obeštećenje, Zavod za zapošljavanje i Fond rada) i budžetima lokalnih samouprava (Prijestonica Cetinje, Glavni grad Podgorica i 23 opštine).

⁴⁰ Ukupni javni prihodi obuhvataju prihode budžeta, državnih fondova i lokalne samouprave.

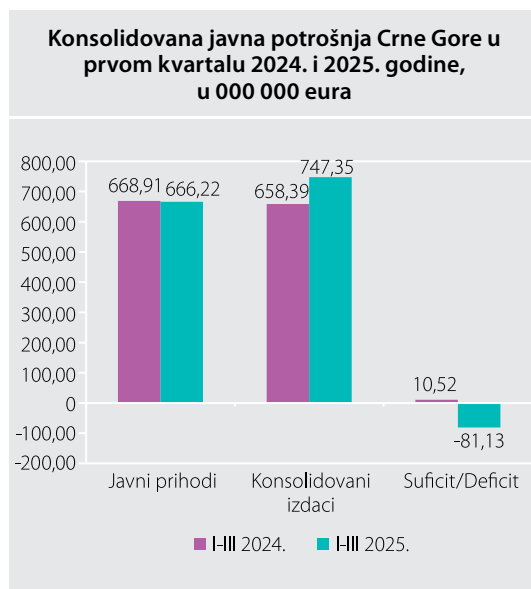
⁴¹ Izvor: Ministarstvo finansija; procijenjeni BDP za 2025. godinu iznosi 7,92 milijardi eura.

Javna potrošnja tokom prvog kvartala 2025. godine iznosila je 747,35 miliona eura, odnosno 9,44% procijenjenog BDP-a. U poređenju sa planiranom, javna potrošnja je niža za 59,99 miliona eura ili 7,43%, a u odnosu na isti period prethodne godine realizovana je na nivou višem za 88,96 miliona eura ili 13,51%. Najveće povećanje rashoda (35,76 miliona eura) zabilježeno je kod transfera za socijalnu zaštitu, prvenstveno zbog rasta rashoda za penzije. Ovo povećanje proizašlo je iz redovnog usklađivanja penzija u skladu s promjenom godišnje stope inflacije i prosječne bruto zarade, kao i zbog rasta broja penzionera.

Nedostajuća sredstva tokom prvog kvartala tekuće godine iznosila su 167,08 miliona eura. Tokom prva tri mjeseca 2025. godine država se zadužila u iznosu od 0,64 miliona eura preko domaćih izvora finansiranja i 16,47 miliona eura preko inostranih. Primici od prodaje imovine iznosili su 1,45 miliona eura, a primici od otplate kredita 4,34 miliona eura, dok su prihodi od transfera iz budžeta iznosili 5,38 miliona eura. Preostali dio nedostajućih sredstava obezbijeđen je iz državnih depozita, čime je njihov nivo smanjen za 138,80 miliona eura.

Posmatrano po ekonomskoj klasifikaciji, najveću stavku izdataka predstavljali su transferi za socijalnu zaštitu (269,74 miliona eura ili 3,41% BDP-a, dominantno zbog izdataka za penzije) i bruto zarade (188,49 miliona eura ili 2,38% BDP-a), dok su transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru iznosili 112,87 miliona eura ili 1,43%, a kapitalni izdaci 57,36 miliona eura ili 0,72% BDP-a.

Grafikon 5.1

Izvor: Ministarstvo finansija

Nivo javnih prihoda u prvom kvartalu 2025. godine niži je od realizovane javne potrošnje, pa je *gotovinski deficit* javnog sektora iznosio 81,13 miliona eura ili 1,02% procijenjenog BDP-a, dok je u istom periodu prethodne godine evidentiran *gotovinski suficit* javnog sektora u iznosu od 10,52 miliona eura ili 0,14% procijenjenog BDP-a za 2024. godinu (grafikon 5.1).

5.2. Budžet Crne Gore

Prema preliminarnim podacima Ministarstva finansija, *ukupni primici budžeta sa državnim fondovima* tokom prvog kvartala 2025. godine iznosili su 601,70 miliona eura ili 7,60% procijenjenog BDP-a. U strukturi budžetskih prihoda, 96,46% odnosilo se na izvorne prihode, a 3,54% na pozajmice i kredite iz inostranih izvora, primitke od prodaje imovine i primitke od otplate kredita (tabela 5.1).

*Izvorni prihodi*⁴² budžeta iznosili su 580,41 milion eura ili 7,33% procijenjenog BDP-a. U odnosu na planirane ovi prihodi bili su niži za 2,19%, a u poređenju sa istim periodom prethodne godine bili su neznatno viši (za 0,81%).

U strukturi izvornih prihoda najveće učešće imali su prihodi od poreza (80,96%), zatim doprinosi (14,54%), dok se preostalih 4,50% odnosilo na naknade (2,09%), ostale prihode (1,40%), takse (0,52%) i donacije (0,49%).

Napлата poreskih prihoda (porezi i doprinosi) ostvarena je u iznosu od 554,28 miliona eura, od čega se na indirektno poreze odnosilo 371,39 miliona eura, a na direktne poreze⁴³ 182,89 miliona eura. U okviru poreza, najveći udio u izvornim prihodima čini porez na dodatu vrijednost (48,63%), dok u kategoriji doprinosa najveće učešće u izvornim prihodima imaju doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje (12,28%).

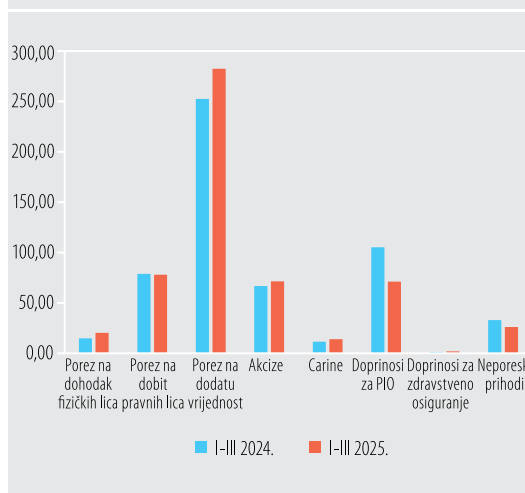
Prihodi po osnovu poreza iznosili su 469,88 miliona eura i bili su neznatno niži u odnosu na planirane, dok su u odnosu na isti period prethodne godine zabilježili rast od 9,82%.

Prihodi od svih poreza, osim poreza na dobit pravnih lica, zabilježili su rast na godišnjem nivou, pri čemu je najveće povećanje (29,93 miliona eura) zabilježeno kod poreza na dodatu vrijednost, prevashodno kao rezultat rasta potrošnje, to jeste rasta raspoloživog dohotka građana.

Prihodi po osnovu doprinosa iznosili su 84,40 miliona eura i bili su niži za 8,32% u odnosu na planirane, a za 26,50% u poređenju sa istim periodom prethodne godine, usljed smanjenja doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje. Pad ove vrste prihoda posljedica je sprovođenja mjera iz Fiskalne strategije Crne Gore za period 2024-2027, kojima je ukinuto poresko opterećenje od 5,5% na teret poslodavaca, a istovremeno je smanjeno i poresko opterećenje na teret zaposlenih - sa 15% na 10%.

Grafikon 5.2

Izvorni prihodi budžeta Crne Gore u prvom kvartalu 2024. i 2025. godine, u 000 000 eura

Izvor: Ministarstvo finansija

⁴² U skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti (usvojenim krajem februara 2023. godine), primici od otplate kredita isključeni su iz izvornih prihoda i sada se vode kao dio transakcija finansiranja.

⁴³ Direktne poreze čine: porez na dohodak fizičkih lica, porez na dobit pravnih lica i doprinosi.

Tabela 5.1

Ostvarenje ukupnih primitaka budžeta Crne Gore i državnih fondova u prvom kvartalu 2025. godine							
Vrsta primitka	Ostvareno I-III 2024.	Plan I-III 2025.	Ostvareno I-III 2025.	Učešće u ukupnim primitcima	Učešće u BDP	Ostvareno u odnosu na plan	Ostvareno u odnosu na I-III 2024.
	u mil.eura	u mil.eura	u mil. eura	%	%	Index	Index
Porezi	427,88	471,48	469,88	78,09	5,93	99,66	109,82
Porez na dohodak fizičkih lica	14,94	20,09	20,29	3,37	0,26	101,00	135,81
Porez na dobit pravnih lica	78,93	82,23	78,20	13,00	0,99	95,10	99,08
Porez na promet nepokretnosti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Porez na dodatu vrijednost	252,35	282,28	282,28	46,91	3,56	100,00	111,86
Akize	66,92	70,65	71,47	11,88	0,90	101,16	106,80
Porez na međunarodnu trgovinu i transakcije	11,49	12,69	14,16	2,35	0,18	111,58	123,24
Ostali državni porezi	3,25	3,54	3,48	0,58	0,04	98,31	107,08
Doprinosi	114,83	92,06	84,40	14,03	1,07	91,68	73,50
Doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje	105,26	81,59	71,29	11,85	0,90	87,38	67,73
Doprinosi za zdravstveno osiguranje	1,18	1,31	2,05	0,34	0,03	156,49	173,73
Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	4,91	4,97	6,55	1,09	0,08	131,79	133,40
Ostali doprinosi	3,48	4,19	4,51	0,75	0,06	107,64	129,60
Takse	2,84	3,23	2,99	0,50	0,04	92,57	105,28
Naknade	10,10	15,24	12,15	2,02	0,15	79,72	120,30
Ostali prihodi	12,44	6,40	8,12	1,35	0,10	126,88	65,27
Donacije i transferi	7,63	5,00	2,87	0,48	0,04	57,40	37,61
IZVORNI PRIHODI	575,72	593,41	580,41	96,46	7,33	97,81	100,81
Primici od prodaje imovine	0,28	1,50	0,60	0,10	0,01	40,00	214,29
Primici od otplate kredita	5,40	0,83	4,24	0,70	0,05	510,84	78,52
Pozajmice i krediti od inostranih izvora	694,45	0,00	16,45	2,73	0,21		2,37
Pozajmice i krediti od domaćih izvora	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
UKUPNI PRIMICI BUDŽETA CG I FONDOVA	1.275,85	595,74	601,70	100,00	7,60	101,00	47,16
BILJEŠKA:							
Procjena BDP za 2025. godinu, u mil. eura					7.918,50		

Izvor: Ministarstvo finansija

Ukupni izdaci budžeta tokom prvog kvartala 2025. godine iznosili su 727,06 miliona eura ili 9,18% procijenjenog BDP-a. U odnosu na planirane bili su niži za 9,24%, a u poređenju sa prva tri mjeseca prethodne godine zabilježili su rast od 5,68% (tabela 5.2).

*Konsolidovani izdaci*⁴⁴ budžeta u posmatranom periodu iznosili su 644,37 miliona eura, što čini 8,14% procijenjenog BDP-a. Realizovani konsolidovani izdaci bili su niži u odnosu na planirane za 69,85 miliona eura ili 9,78%, dok su na godišnjem nivou zabilježili rast od 61,26 miliona eura ili 10,51%.

⁴⁴ U skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti (usvojenim krajem februara 2023. godine), izdaci po osnovu datih pozajmica i kredita su isključeni iz konsolidovanih izdataka i sada se vode kao dio transakcija finansiranja.

Tekući budžetski izdaci iznosili su 248,13 miliona eura i bili su niži za 12,32% od planiranih, čemu je najviše doprinijelo smanjenje rashoda za materijal i usluge za 9,25 miliona eura ili 36,27%. Istovremeno, tekući budžetski izdaci bili su viši za 6,21% na godišnjem nivou, pri čemu je najveće povećanje (16,23 miliona eura ili 105,73%) evidentirano kod kamata, usljed dospijeca obaveza po osnovu emitovanih obveznica i zaključenih kreditnih aranžmana, a dijelom i kao rezultat poskupljenja izvora finansiranja tokom prethodne dvije godine.

U strukturi budžetske potrošnje, odnosno konsolidovanih izdataka (grafikon 5.3), najveće učešće imali su transferi za socijalnu zaštitu (41,78%) i bruto zarade (26,32%), dok su transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru učestvovali sa 12,80%, a kamate sa 4,90% i kapitalni izdaci sa 4,77%. Na ostale namjene odnosilo se 9,43% budžetskih izdataka.

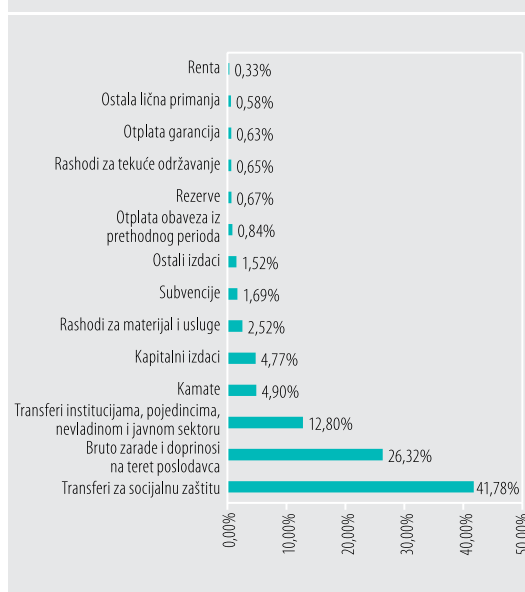
Otplata dugova (rezidentima i nerezidentima, po osnovu hartija od vrijednosti i kredita), po osnovu glavnice, iznosila je 78,72 miliona eura, što predstavlja pad od 22,59 miliona eura u odnosu na isti period prethodne godine. Glavni razlog za ovo smanjenje je činjenica da je tokom 2024. godine izmirena obaveza po osnovu domaćih obveznica emitovanih 2019. godine⁴⁵.

Tokom prva tri mjeseca 2025. godine pozajmica i kredita iz domaćih izvora nije bilo, dok su pozajmice i krediti iz inostranih izvora iznosili 16,45 miliona eura. Zbog ograničenog zaduživanja i redovnog izmirenja dospjelih kreditnih obaveza, došlo je do značajnog smanjenja iznosa pozajmica i kredita iz inostranih izvora – za 678 miliona eura manje u odnosu na isti period prethodne godine (tabela 5.1).

U posmatranom periodu, budžet Crne Gore zabilježio je gotovinski **deficit**⁴⁶ od 63,96 miliona eura ili 0,81% BDP-a, koji je viši za 56,57 miliona eura od gotovinskog deficita budžeta evidentiranog u istom periodu prethodne godine.

Grafikon 5.3

Struktura budžetske potrošnje u prvom kvartalu 2025. godine, u %

Izvor: Ministarstvo finansija i kalkulacije CBCG

⁴⁵ Domaće obveznice GB24 emitovane su 22. i 23. aprila 2019. godine, s rokom dospijeca od pet godina, što znači da je dug po osnovu ove emisije otplaćen u aprilu 2024. godine.

⁴⁶ Metodologija obračuna suficita/deficita „Sl.list CG“, br. 53/09. Gotovinski suficit/deficit predstavlja razliku između izvornih prihoda i konsolidovanih izdataka.

Tabela 5.2

Izdaci budžeta Crne Gore i državnih fondova u prvom kvartalu 2025. godine							
O P I S	Realizovano I-III 2024.	Plan I-III 2025.	Realizovano I-III 2025.	Učešće u ukupnim izdacima	Učešće u BDP-u	Realizovano u odnosu na plan	Realizovano u odnosu na I-III 2024.
	u mil.eura	u mil.eura	u mil. eura	%	%	Indeks	Indeks
Tekući budžetski izdaci	233,62	282,98	248,13	34,13	3,13	87,68	106,21
Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	166,24	173,70	169,61	23,33	2,14	97,65	102,03
Ostala lična primanja	4,20	6,03	3,73	0,51	0,05	61,86	88,81
Rashodi za materijal i usluge	17,85	25,50	16,25	2,24	0,21	63,73	91,04
Rashodi za tekuće održavanje	3,33	8,18	4,19	0,58	0,05	51,22	125,83
Kamate	15,35	33,20	31,58	4,34	0,40	95,12	205,73
Renta	2,29	3,34	2,10	0,29	0,03	62,87	91,70
Subvencije	11,12	16,13	10,87	1,50	0,14	67,39	97,75
Ostali izdaci	13,24	16,90	9,80	1,35	0,12	57,99	74,02
Transferi za socijalnu zaštitu	233,64	265,28	269,23	37,03	3,40	101,49	115,23
Transferi inst. pojedincima NVO i jav. sektoru	77,54	96,03	82,45	11,34	1,04	85,86	106,33
Kapitalni izdaci	28,57	39,46	30,76	4,23	0,39	77,95	107,67
Rezerve	0,75	18,84	4,31	0,59	0,05	22,88	574,67
Otplata garancija	2,30	4,10	4,06	0,56	0,05		176,52
Otplata obaveza iz prethodnih godina	6,69	7,53	5,43	0,75	0,07	72,11	81,17
KONSOLIDOVANI IZDACI	583,11	714,22	644,37	88,63	8,14	90,22	110,51
Otplata hartija od vrijednosti i kredita rezidentima	28,93	8,12	8,11	1,12	0,10	99,88	28,03
Otplata hartija od vrijednosti i kredita nerezidentima	72,38	73,04	70,61	9,71	0,89	96,67	97,55
Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti	1,41	3,43	1,04	0,14	0,01	30,32	73,76
Pozajmice i krediti	2,14	2,28	2,93	0,40	0,04	128,51	136,92
UKUPNI IZDACI	687,97	801,09	727,06	100,00	9,18	90,76	105,68
BILJEŠKA:							
BDP Crne Gore u mil. eura, procjena					7.918,50		

Izvor: Ministarstvo finansija

Boks 5.1 – Implementacija mjera predviđenih Fiskalnom strategijom Crne Gore za period 2024-2027

Fiskalnom strategijom Crne Gore za period 2024-2027, pored ostalog, formulisane su i mjere poreske reforme u Crnoj Gori, s ciljem povećanja neto zarada i penzija.

U cilju implementacije ove strategije, Skupština Crne Gore je u septembru 2024. godine usvojila izmjene i dopune seta zakona iz oblasti fiskalne politike: Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, Zakona o porezu na dodatu vrijednost, Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, Zakona o porezu na dobit pravnih lica, i Zakona o akcizama. Usvojen je i Zakon o otpisu kamate na dospjele poreske obaveze. Implementacija ove zakonske regulative počela je prvog januara 2025. godine, osim

Zakona o izmjenama Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, koji je u primjeni od prvog oktobra 2024. godine.

Izmjene definisane Zakonom o izmjenama Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje odnose se na ukidanje doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje na teret poslodavca (5,5%), odnosno na smanjenje doprinosa na teret zaposlenog (sa 15% na 10%). Kao rezultat ovih izmjena, doprinosi za PIO u četvrtom kvartalu 2024. godine smanjeni su za 19,57% u odnosu na uporedni period 2023. godine, a u prvom kvartalu tekuće godine za 32,27% u poređenju sa istim kvartalom 2024. godine.

Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o PDV-u donio je sljedeće novine: izmjenu obuhvata postojeće snižene stope PDV-a od 7%; ukidanje nulte stope PDV-a na isporuku proizvoda i usluga za gradnju i opremanje ugostiteljskog objekta kategorije pet i više zvjezdica, energetskog objekta za proizvodnju električne energije instalisane snage veće od 10 MW i kapaciteta za proizvodnju prehrambenih proizvoda čija investiciona vrijednost prelazi 500.000 eura; ukidanje oslobođenja od plaćanja PDV-a pri uvozu proizvoda, koji se odnosi na pošiljke neznatne vrijednosti do 75 eura; uvećanje nivoa paušalne naknade koju ostvaruje poljoprivrednik (sa 5% na 8%) i uvođenje treće stope PDV-a (15%) za oporezivanje usluga u ugostiteljstvu, frizerskih usluga, usluga upotrebe sportskih objekata u neprofitne svrhe, usluga koje se pružaju u marinama, solarnih panela, kao i za oporezivanje knjiga, monografskih i serijskih publikacija i autorskih prava iz oblasti obrazovanja, književnosti, umjetnosti i nauke. Takođe, sve kupovine preko interneta podliježu naplati PDV-a, pri čemu stopa PDV-a na većinu proizvoda iznosi 21%, dok na novine i udžbenike iznosi 7%, a na knjige i publikacije, kao što je već istaknuto, iznosi 15%.

Shodno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, povećan je limit za paušalno oporezivanje sa 18.000 na 30.000 i uvedeno oporezivanje prihoda od igara na sreću pri svakoj isplati dobitka i prihoda od obavljanja djelatnosti preko interneta i video igara po godišnjoj prijavi (poreska stopa od 15%).

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica, pored ostalog, definisani su podsticaji za preduzeća koja reinvestiraju novac iz ostvarene dobiti u poljoprivredne projekte.

Nova akcizna politika, shodno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama, uključuje: uvođenje akcize na mirna vina u visini od 25 eura po hektolitr, povećanje akcize za gasna ulja koja se koriste kao motorno vozilo za industrijske i komercijalne svrhe - sa 259 eura na 330 eura na 1.000 litara i širenje obuhvata akciznih proizvoda na ostala bezalkoholna pića sa dodatkom šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromatizaciju.

Novodonešenim Zakonom o otpisu kamate na dospelje poreske obaveze omogućeno je poreskim obveznicima, koji su podnijeli sve poreske prijave koje su dospjele do 31. decembra 2024. i koji su u roku od 60 dana od dana početka primjene ovog zakona u cjelini izmirili osnovni poreski dug, da izvrše otpis kamate na poreska potraživanja – poreze, takse, doprinose, naknade i druga novčana davanja utvrđena poreskim propisima čiju naplatu i kontrolu vrši Poreska uprava.

5.3. Lokalna samouprava

Prema preliminarnim podacima Ministarstva finansija, izvorni prihodi lokalne samouprave u prvom kvartalu 2025. godine iznosili su 85,81 milion eura ili 1,08% BDP-a, što je niže za 5,91 milion eura ili 6,44% u odnosu na planirane, a za 7,37 miliona eura ili 7,91% u poređenju sa ostvarenim prihodima u istom periodu prethodne godine. Negativno odstupanje u odnosu na uporedni period prethodne godine zabilježile su sve kategorije prihoda osim poreza.

Tabela 5.3

Preliminarni izvorni prihodi i konsolidovani izdaci lokalne samouprave u Crnoj Gori u prvom kvartalu 2025. godine, u 000 000 eura						
Vrsta primitka	Realizovano I-III 2024.	Plan I-III 2025.	Realizovano I-III 2025.		Realizovano u odnosu na plan za I-III 2025.	Realizovano u odnosu na I-III 2024.
	mil.eura	mil.eura	mil.eura	% BDP-a	Indeks	Indeks
IZVORNI PRIHODI	93,18	91,72	85,81	1,08	93,56	92,09
Porezi	35,69	53,28	48,38	0,61	90,80	135,56
Takse	1,19	1,14	1,09	0,01	95,61	91,60
Naknade	22,47	17,86	19,83	0,25	111,03	88,25
Ostali prihodi	13,89	5,92	3,57	0,05	60,30	25,70
Donacije	19,94	13,52	12,94	0,16	95,71	64,89
KONSOLIDOVANI IZDACI	75,29	93,11	102,98	1,30	110,60	136,78
Tekući izdaci	23,41	29,72	32,95	0,42	110,87	140,75
Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	15,01	17,92	18,88	0,24	105,36	125,78
Ostala lična primanja	0,97	1,20	1,37	0,02	114,17	141,24
Rashodi za materijal i usluge	3,87	4,83	5,65	0,07	116,98	145,99
Tekuće održavanje	0,66	1,44	2,07	0,03	143,75	313,64
Kamate	0,48	0,62	0,56	0,01	90,32	116,67
Renta	0,11	0,14	0,16	0,00	114,29	145,45
Subvencije	0,21	1,25	0,66	0,01	52,80	314,29
Ostali izdaci	2,10	2,32	3,60	0,05	155,17	171,43
Transferi za socijalnu zaštitu	0,34	0,41	0,51	0,01	124,39	150,00
Transferi inst, pojedincima NVO i javnom sektoru	20,59	26,64	30,43	0,38	114,23	147,79
Kapitalni izdaci	16,33	28,82	26,61	0,34	92,33	162,95
Pozajmice i krediti	0,00	0,00	0,02	0,00		
Rezerve	0,53	0,86	1,01	0,01	117,44	190,57
Otplata garancija	0,00	0,00	0,00	0,00		
Otplata obaveza iz prethodnog perioda	14,09	6,66	11,45	0,14	171,92	81,26
SUFICIT/DEFICIT	17,89	-1,39	-17,17	-0,22	1.235,25	-95,98
Primarni deficit	18,37	-0,77	-16,61	-0,21	2.157,14	-90,42
Transferi iz Budžeta CG	3,06	5,20	5,38	0,07	103,46	175,82
Otplata dugova	2,45	3,11	3,26	0,04	104,82	133,06
Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti	0,00	0,00	0,00	0,00		
Pozajmice i krediti	0,18	0,00	0,00	0,00		0,00
Pozajmice i krediti iz domaćih izvora	0,74	0,82	0,64	0,01	78,05	86,49
Pozajmice i krediti iz inostranih izvora	0,55	0,80	0,02	0,00	2,50	3,64
Prihodi od privatizacije i prodaje imovine	0,46	1,60	0,86	0,01	53,75	186,96
Primici od otplate kredita	0,05	0,01	0,11	0,00	1.100,00	220,00
Povećanje/smanjenje depozita	-20,11	-3,93	13,43	0,17	-341,73	-66,78
BILJEŠKA: BDP Crne Gore u mil. eura, procjena				7.918,50		

Izvor: Ministarstvo finansija

Izdaci lokalne samouprave tokom prvog kvartala 2025. godine, prema preliminarnim podacima, iznosili su 102,98 miliona eura ili 1,30% BDP-a. U odnosu na planirane zabilježili su rast od 9,87 miliona eura ili 10,60%, dok su u poređenju sa istim periodom prethodne godine bili viši za 27,69 miliona eura

ili 36,78%. Najveće povećanje izdataka u odnosu na uporedni period prethodne godine zabilježeno je kod kapitalnih izdataka (10,28 miliona eura ili 62,95%) i transfera institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru (9,84 miliona eura ili 47,79%).

U posmatranom periodu evidentiran je deficit lokalne samouprave u iznosu od 17,17 miliona eura, dok je otplaćeno 11,45 miliona eura obaveza iz prethodnog perioda (tabela 5.3).

5.4. Državni fondovi

Prema podacima *Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore (Fond PIO)*, tokom prvog kvartala 2025. godine ostvareni su ukupni primici u iznosu od 194,61 miliona eura, što je za 12,86% više nego u prvom kvartalu prethodne godine. Izvorni prihodi Fonda činili su 38,63% ukupnih primitaka i smanjeni su za 33,11%. Penzioni doprinosi (osnovni izvor finansiranja Fonda PIO) činili su 38,39% ukupnih primitaka i zabilježili su pad od 33,26%, usljed smanjenja poreskog opterećenja (sa 20,5% na 10%). Istovremeno, transferi iz budžeta, koji su činili 61,37% ukupnih primitaka, povećani su za 98,89% i iznosili su 119,43 miliona eura.

Ukupni izdaci Fonda PIO iznosili su 194,61 milion eura, što je na nivou plana, dok su na godišnjem nivou zabilježili povećanje od 12,86%. Najznačajniju rashodnu stavku predstavljaju izdaci za penzije, koji su iznosili 99,63% ukupnih izdataka, dok se 0,37% izdataka odnosilo na administrativne troškove. Izdaci po osnovu penzija bili su viši za 13,09% na godišnjem nivou, usljed povećanja penzija po osnovu redovnog usklađivanja penzija, te povećanja broja penzionera.

Na osnovu ostvarenih prihoda i realizovanih izdataka tokom prva tri mjeseca 2025. godine, ovaj Fond je imao uravnotežen budžet.

Prema podacima *Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore*, tokom prva tri mjeseca 2025. godine ostvareni su ukupni primici u iznosu od 83,70 miliona eura, što je za 7,13% više nego u istom periodu prethodne godine.

Ukupni izdaci Fonda za zdravstveno osiguranje iznosili su 83,70 miliona eura, tako da je Fond u prvom kvartalu tekuće godine imao uravnotežen budžet. Najveće učešće u ukupnim izdacima odnosilo se na izdatke po osnovu transfera institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru (45,05 miliona eura), kao i na transfere po osnovu tekućih izdataka (30,48 miliona eura). Na transfere za socijalnu zaštitu utrošeno je 8,16 miliona eura, a na kapitalne izdatke 5.924 eura.

Neizmirene obaveze Fonda na dan 31. 03. 2025. godine iznosile su 17,94 miliona eura, od čega se najveći dio odnosio na obaveze za transfere institucijama i pojedincima, kao i na obaveze po kreditima (10,57 miliona eura), dok su obaveze po osnovu transfera za socijalnu zaštitu iznosile 7,31 milion eura, a preostali dio neizmirenih obaveza (0,06 miliona eura) odnosio se na obaveze za tekuće izdatke.

Prema podacima *Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (ZZZCG)*, tokom prvog kvartala 2025. godine ostvareni su ukupni primici u iznosu od 14,52 miliona eura, što je u odnosu na isti period prethodne godine više za 12,24%.

Izdaci ZZZCG iznosili su 14,52 miliona eura i bili su niži od planiranih za 3,56%, a viši za 12,24% u odnosu na isti period prethodne godine. U ukupnim izdacima, na tekuće izdatke odnosilo se 67,18%,

dok je po osnovu transfera za socijalnu zaštitu izdvojeno 28,89%, a za transfere institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru 3,63% i za ostala dugovanja 0,30%.

Neizmirene obaveze ZZZCG na kraju marta iznosile su 3,41 milion eura, prvenstveno zbog obaveza za tekuće izdatke.

Na osnovu ostvarenih prihoda i realizovanih izdataka tokom prvog kvartala 2025. godine, ZZZCG je imao uravnotežen budžet.

Fond rada, kao klasični budžetski korisnik koji se finansira iz opštih i namjenskih prihoda, tokom prvog kvartala 2025. godine ostvario je primitke u iznosu od 203.324,70 eura, koliko su iznosili i ukupni izdaci, što je niže za 12,13% u odnosu na planirani iznos, a više za 193,55% u poređenju sa istim periodom prethodne godine.

Najznačajniju rashodnu stavku predstavljaju izdaci koji se odnose na transfere za socijalnu zaštitu (159.690,95 eura).

Neizmirene obaveze Fonda na dan 31. 03. 2025. godine iznosile su 30.697,05 eura, prevashodno zbog obaveza po osnovu transfera za socijalnu zaštitu.

Na osnovu ostvarenih prihoda i realizovanih izdataka tokom prva tri mjeseca 2025. godine, Fond rada je imao uravnotežen budžet.

Fond za obeštećenje, tokom prvog kvartala 2025. godine, ostvario je ukupne primitke u iznosu od 40.245,36 eura, što je za 19,54% manje u odnosu na planirane primitke i neznatno manje (za 0,27%) u odnosu na isti period prethodne godine.

Ukupni izdaci Fonda iznosili su 38.453,28 eura i bili su niži za 23,13% u poređenju sa planiranim, a viši za 2,03% u odnosu na isti period prethodne godine.

Na kraju marta 2025. godine, neizmirene obaveze Fonda iznosile su 1.792,08 eura, koliki je bio evidentirani suficit.